

Vogels gedragen zich altijd

Geplaatst op 26 maart 2020

Vogels zijn fascinerend omdat ze kunnen vliegen, zingen en vaak kleurrijk zijn. Minstens zo interessant is hun gedrag en het is een uitdaging om dat op de foto vast te leggen.

Online cursus vogelfotografie

Vogelfotograaf en beeldredacteur van Vogels – Hans Peeters – helpt je in vier lessen op weg om zelf de mooiste vogelfoto's te maken. Waar dien je op te letten, wat moet je wel en vooral niet doen.

Les 3.

Foto's: Hans Peeters

In tal van magazines verschijnen fantastische vogelfoto's. Een bron van studiemateriaal voor de vogelfotograaf.

Nooit te oud om te leren

Vaak word je gegrepen door vogelfoto's die je ziet in tijdschriften of op social media. Het is erg leerzaam om de foto's die je aanspreken te bestuderen. Waarom spreekt de ene foto je meer aan dan de andere? Hoe is de belichting, de compositie, welke camera en lens is gebruikt? Door deze fotostudie leer je hoe de beste vogelfoto's gemaakt worden. Het tijdschrift Vogels van Vogelbescherming onderscheidt zich door zijn fantastische vogelfoto's, maar ook in magazines als Roots en Natuurfotografiemagazine valt veel te leren en... te genieten.

Creëer een leuke setting

Tijdens ons verblijf in een vakantiehuisje gebruikte ik de buitentafel om een fotosetting te bouwen. Een houtstronk, graspollen, mos en een toefje sneeuwkllokjes dienden als decoratie. Natuurlijk strooide ik wat vogelzaad op verborgen plekjes.

Vanuit een schuiltentje maakte ik de foto van de koolmees. Sigma Sport 150-600mm op 260mm; 1/200s bij f8; ISO 800.

achtergrond. Fotografeer vogels op ooghoogte. Je kunt daarvoor een kuil graven en er in gaan zitten; je kunt ook een picknicktafel gebruiken en de setting op hoogte maken.

Een vogelfoto wordt mooier als er ook zorg is besteed aan de achtergrond en omgeving. Fotografeer je vanuit een schuiltent of huiskamer, probeer dan vogels te lokken. (Zie verderop in deze les). Om de foto verder 'aan te kleden' creëer je een setting die er leuk uitziet. Je bouwt als het ware een fotostudio in de vrije natuur. Gebruik decoratieve takjes, een boomstronk, een pol mos of een vijver. Kortom, alles wat je mooi vindt. Houd rekening met de stand van de zon en een rustige

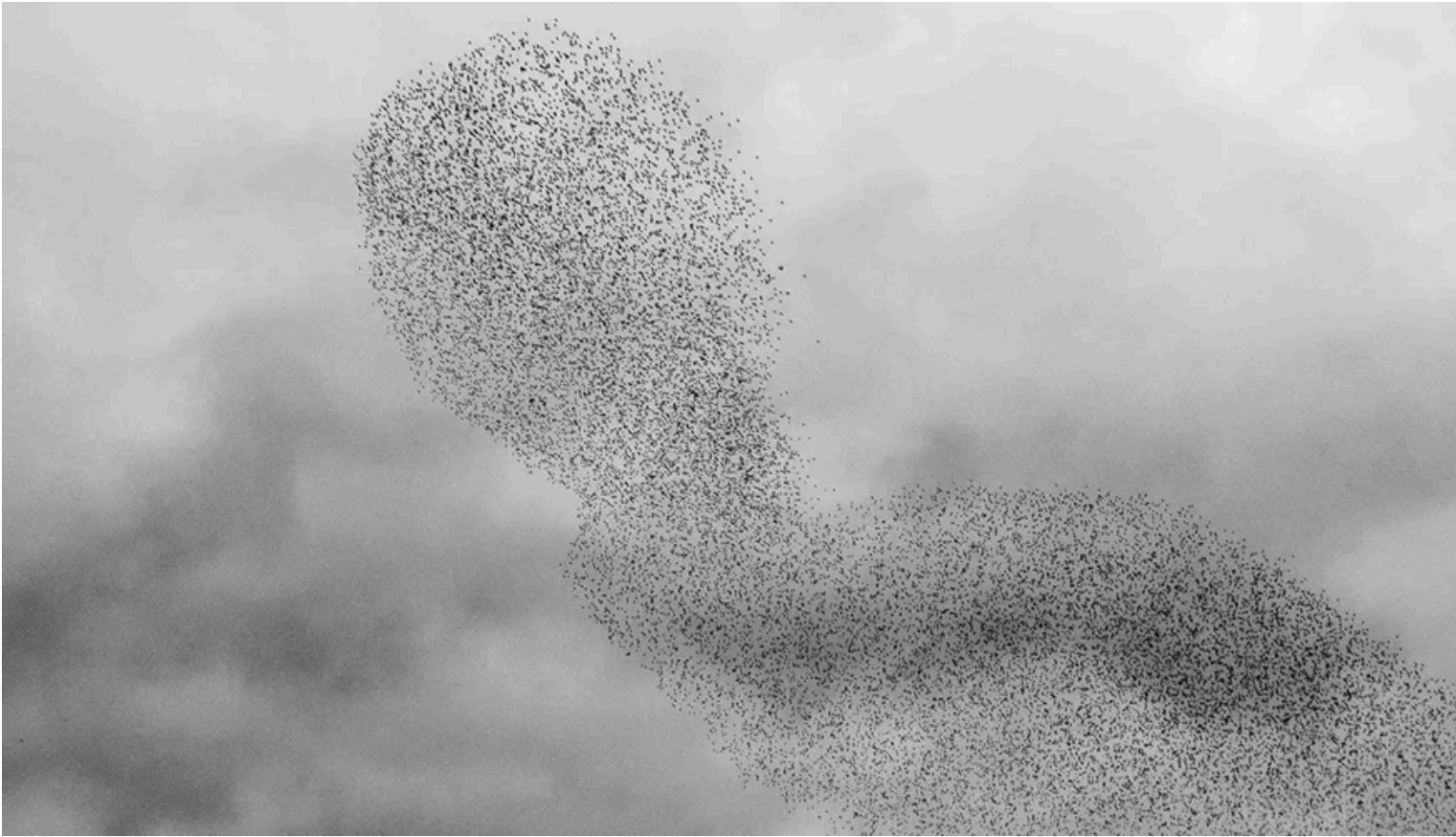
Om een camera met telelens stil te kunnen houden gebruik je een statief of een rijstzak. Zelf gebruik ik een statief met een schommelkop wanneer ik vanuit een hut of tentje fotografeer. In de auto zweer ik bij een rijstzak.

Wees standvastig

Het is lastig om met een telelens uit de hand te fotograferen. De kans dat je beweegt is groot en dat levert onscherpe foto's op. Gebruik een telelens daarom altijd vanaf een statief. Een stevige driepoot is aan te raden. Je kunt kiezen uit een groot assortiment. Op een statief hoort een statiefkop, waarbij je ook weer de keuze hebt uit diverse types. Zelf zweer ik bij een schommelkop – zie foto. Je kunt je camera met lens zodanig uitbalanceren dat het geheel als het ware gewichtloos wordt. Je kunt er razendsnel mee manoeuvreren.

In een auto kun je moeilijk met een statief uit de voeten. Er zijn speciale rijstzakken verkrijgbaar die je in de opening van je portierraam legt. Leg de lens erop en je hebt een stabiele ondergrond. Natuurlijk kun je ook zelf een rijstzak naaien.

Voor statieven en/of rijstzakken: www.vogelbescherming.nl; mdjfotografieshop.nl; hanbouwmeester.nl/hbn-producten.

Tegen de avond verzamelen groepen spreeuwen zich op een slaapplaats. Ik was er een half uur voor zonsondergang en kon wat leuke plaatjes schieten. Nikkorlens 18-55mm op 42mm; 1/500s bij f8; ISO 6400.

Wees er op tijd bij

Je kunt jezelf de nodige teleurstelling besparen door je meer in je foto- (lees vogel)keuze te verdiepen. Vogels zijn kort na zonsopkomst druk met voedsel zoeken. Wil je foeragerende vinken, mezen, kluten, futen of eenden fotograferen zorg dan dat je al voor zonsopkomst ter plekke bent. Later op de dag besteden veel vogels tijd om te poetsen en hun verenpak in orde te maken. Tegen de avond kun je in voor- en najaar spreeuwen fotograferen die zich verzamelen op vaste slaapplaatsen.

Spreeuwen zijn dol op levende meelwormen en laten zich daar gemakkelijk mee lokken. Te veel meelwormen zoals hier, leveren onnatuurlijke plaatjes op. Sigma sport 150-600mm op 460mm; 1/1250s bij f6.3; ISO 2500.

Vogellokker gesignaleerd!

Om vogels te kunnen fotograferen probeer je om vogels dichterbij te laten komen, in plaats van dat je zelf achter de vogels aangaat. Gebruik hierbij geen vogelgeluiden, want dit kan tot verstoring leiden. De meeste vogels zijn te lokken met voer. Strooi wat vogelzaad op de plaats waar je ze wilt fotograferen. Niet-zaadeters zijn doorgaans dol op meelwormen. Ook kun je vogelpindakaas op een boomstam smeren voor spechten. Maar doe dit alles met mate. Zorg dat het voer buiten het beeld van de foto blijft. Een specht met een snavel vol vet of pindakaas is geen fraai gezicht. Gebruik bij voorkeur gepelde zonnebloempitten, zodat de omgeving niet bezaaid raakt met schilletjes van de zaden. Ook een drinkschaal met water of vijver is voor vogels vaak onweerstaanbaar.

Deze oeverloper keek regelmatig angstig omhoog of er een roofvogel overvloog. Sigma sport 150-600mm op 500mm; 1/2000s bij f8; ISO 640.

Kluut water spatten

Vogels gedragen zich altijd

Persoonlijk vind ik het erg interessant om bepaald vogelgedrag te fotograferen. Wat te denken van baltsende futen; badderende vogels of een grote bonte specht die zich achter een tak verschanst als er een havik in de buurt is? Andere suggesties: baltsende Kieviten in de lucht of een paartje Kieviten dat een paar grauwe ganzen verjaagt dat te dicht in de buurt van hun kuikens komt. Of jonge ooievaars die vlieg oefeningen doen boven het nest. Het paringsritueel van de kluut is een van de mooiste vogelgedragingen. Als het vrouwtje bereid is, strekt ze zich horizontaal uit boven het water. De man spat met zijn snavel water over haar heen. Vervolgens gaat hij over tot paren, een kwestie van enkele seconden. Na de paring geven de vogels elkaar een afscheidskus en gaan dan ieder hun weg.

Is nestfotografie altijd uit den boze?

De broedkolonie blauwe reigers en lepelaars fotografeerde ik vanuit de openbare vogelkijkhut in de Blauwe Kamer bij Rhenen. Van verstoring is hier absoluut geen sprake. Sigma sport 150-600 mm op 600mm; 1/250s bij f6.3; ISO 2000.

Nestelende jan-van-genten zijn honkvast en je kunt je zonder verstoring tot dicht bij de vogels begeven. Hier kon ik de vogels zelfs met een groothoeklens fotograferen. Nikkorlens 18-55mm op 24mm; 1/125s bij f11; ISO 500.

Het maken van nestfoto's is not done. De kans op verstoring is te groot en een belangrijk uitgangspunt is: de vogel gaat altijd voor het plaatje. Er zijn jammerlijke voorbeelden van broedende roerdompen en bruine kiekendieven waarbij het riet in de omgeving is weggehaald, om de vogel op het nest te kunnen fotograferen. Nest en jongen zijn nu gemakkelijk te vinden door bijvoorbeeld kraaien en vossen.

Kun je dan nooit een nestfoto maken? Tuurlijk wel. Een broedende meerkoet in de

stadsgracht kun je zonder enkele verstoring vastleggen. Ook broedende ooievaars op een nestpaal leveren geen problemen op. Zelfs vanuit publieke observatiehutten bij bijvoorbeeld een blauwe reigerkolonie (Blauwe Kamer) kan zonder risico gefotografeerd worden. Ook van zeevogelkolonies met zeekoeten, papegaaiduikers of jan-van-genten kunnen mooie foto's gemaakt worden. Maar uitzonderingen bevestigen de regel. Dus oordeel zelf van geval tot geval. [Lees onze gedragscode](#)

Deze grutto met veelzeggend bord fotografeerde ik vanuit de auto in de polder. Sigma sport 150-600mm op 340mm; 1/640s bij f8; ISO 800.

Kom mee naar de polder

Vogels fotograferen kan in principe overal. In de tuin, park, plantsoen, bos. Midden in de stad en ook in de polder. Het voordeel van poldervogels is dat ze zich meestal gemakkelijker laten zien. Ben je met de auto, dan laten ze zich vaak vrij goed benaderen. Stapvoets rijden, raampje open, camera steunend op een rijstzak naar buiten gericht. Op het moment van fotograferen motor uit en heel langzaam bewegen.

Nederland is nog rijk aan fraaie polders. Sommige polderwegen zijn alleen bestemd voor omwonenden of zijn op werkdagen afgesloten. Respecteer dit. Vooral in het voorjaar en in de winter is een bezoek aan de polder de moeite waard.

Met leden van de Natuurfotografen Vereniging Utrecht vogels fotograferen vanuit een fotohut op De Hoge Veluwe. Foto met smartphone.

Gezellig zo'n fotoclub

Door het gehele land bestaan er speciale natuurfotoclubs. Gezellig zo'n fotovereniging en... leerzaam! Door met gelijkgezinden bij elkaar te komen en op stap te gaan leer je van elkaar. Je stimuleert elkaar, je krijgt nieuwe ideeën en leert om zoveel mogelijk functies uit je fotoapparatuur te halen. Als lid van een natuurfotovereniging heb ik vooral geleerd om kritisch naar mijn eigen foto's te kijken. Zoek op Google naar een natuurfotovereniging bij jou in de buurt.

In 2016 werd ik 'natuurfotograaf van het jaar' met de foto van een overstekende beverrat. Geen vogel, maar toch... Sigma sport 150-600mm op 400mm; 1/200s bij f6; ISO 800.

En de winnaar is...

Bent je na verloop van tijd een gevorderd vogel- of natuurfotograaf, dan vind je het misschien leuk om jouw fotografische prestaties te toetsen aan andere fotografen. Het meedoen aan fotowedstrijden stimuleert om je verder te ontwikkelen. Uitnodigend is de [Foto van de maand](#) op de website van Vogelbescherming.nl. Ook kun je denken aan de jaarlijkse wedstrijd van Rootsmagazine.nl of wedstrijden als de Groene Camera en Nature Talks. En bedenk: meedoen is belangrijker dan winnen.

Vogelgedrag blijft inspireren. Een agressieve bergeendman verjaagt een indringer uit zijn territorium. Let op de positie van de kop. Die komt extra mooi uit tegen de achtergrond van het water. Sigma sport 150-600mm op 400mm; 1/200s bij f6; ISO 800.

Do's and dont's

- Bestudeer foto's in vogelmagazines
- Bewaar decoratieve takken voor een fotosetting
- Fotografeer zo weinig mogelijk uit de losse hand, maar gebruik een statief
- Slaap niet uit, maar kies het juiste moment van de dag
- Strooi geen vogelzaad in het zicht van je camera
- Verstoer geen vogels met nestfotografie
- Trek de polder in voor mooie plaatjes
- Word lid van een natuurfotoclub

Waag je kansen met een fotowedstrijd

Eind april verschijnt les 4. Daarin staan we stil bij originaliteit en bijvangsten.

Bekijk hier de vorige lessen:

Les 1: [Beter één vogel voor de lens dan...](#)

Les 2: [Alle vogels vliegen...](#)